

Ακρα μυστικότητα από Βερολίνο-Παρίσι

Ερήμην της Ελλάδας και των άλλων εταίρων προωθείται το γαλλογερμανικό σχέδιο – Αναβλήθηκε η σύνοδος κορυφής της Ευρωζώνης

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Υπό άκρα μυστικότητα και εμπιστευτικότητα Γερμανία και Γαλλία ξεκινούν αγώνα δρόμου προκειμένου στις 23 Οκτωβρίου να παρουσιάσουν από κοινού με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης ένα πραγματικό σχέδιο για την αντιμετώπιση της κρίσης χρέους στην άδα και στην Ευρωζώνη.

Η Γερμανίδα καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ και ο Γάλλος πρόεδρος Νικολά Σαρκοζί, μετά τη συνάντησή τους το βράδυ της προηγούμενης Κυριακής στο Βερολίνο, δήλωσαν σαφώς ότι θα διατυπώσουν μια «συνολική και βιώσιμη» στρατηγική για ότι οι τελικές αποφάσεις θα ληφθούν στη σύνοδο κορυφής, προκειμένου η Ευρωζώνη να εμφανιστεί με μια πειστική

πρόταση στη σύνοδο κορυφής του G20 στις αρχές Νοεμβρίου. Θα προηγηθεί έκτακτη συνεδρίαση του Ecofin και του Eurogroup σε ημερομηνία που δεν έχει ανακοινωθεί. Σχετική διαβεβαίωση έδωσε εξάλλου ο Γάλλος πρόεδρος στον Αμερικανό ομόλογό του Μπαράκ Ομπάμα σε τηλεφωνική συνομιλία που είχαν χθες. Σύμφωνα με ανακοίνωση του γραφείου του Γάλλου προέδρου, ο Σαρκοζί τόνισε ότι «η Γαλλία και η Γερμανία συμφώνησαν να υποβάλουν μια συνολική και βιώσιμη λύση στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ευρωζώνη, πριν από τη σύνοδο κορυφής του G20 στις Κάννες» και ο Ομπάμα εξέφρασε τη στήριξή του στις προσπάθειες των δύο ηγετών.

Για πρώτη φορά από την αρχή της κρίσης δημοσίου χρέους της Ευρωζώνης τον Δεκέμβριο του 2009, οι ηγέτες της Ευρωζώνης φαίνεται να εγκαταλείπουν τη «βήμα προς βήμα» προσέγγιση που επέβαλε το Βερολίνο και να υιοθετούν μια ολιστική προσέγγιση του προβλήματος. Ωστόσο, Γερμανία και Γαλλία δεν έχουν αποκαλύψει την παραμικρή λεπτομέρεια από τα σχέδιά τους για την αντιμετώπιση της κρίσης. Χθες, ο Γερμανός κυβερνητικός εκπρόσωπος κ. Στέφεν Ζάιμπερτ ερωτηθείς αν μόνο Βερολίνο και Παρίσι εμπλέκονται στη δια-

μόρφωση των προτάσεων, απάντησε ότι Μέρκελ και Σαρκοζί βρίσκονται σε «συνεχή επαφή με άλλους Ευρωπαίους εταίρους». Απαντώντας σε δεύτερη ερώτηση για το αν θα συμβουλευτούν τον Έλληνα πρωθυπουργό σχετικά με τις λεπτομέρειες του σχεδίου για την αντιμετώπιση της κρίσης, που πλέον θεωρείται βέβαιο ότι θα περιλαμβάνει και μεγαλύτερη α-

Τηλεφωνική επικοινωνία Ομπάμα και Σαρκοζί, ο οποίος τόνισε ότι η «συνολική λύση» θα παρουσιαστεί πριν από τη σύνοδο G20.

ναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους, ο κ. Ζάιμπερτ απέφυγε να απαντήσει καταφατικά, λέγοντας ότι το σχέδιο περιλαμβάνει «μέτρα συνολικά για την Ευρωζώνη και τη σταθερότητα συνολικά του νομίσματος, όχι μέτρα για μία μοναδική χώρα».

Σύμφωνα με δηλώσεις ανώνυμων Γερμανών διπλωματών στο γερμανικό πρακτορείο ειδήσεων η Ευρωζώνη εξετάζει «κούρεμα» του

ελληνικού χρέους σε ποσοστό μέχρι και 60%, ενώ το τελικό ύψος της απομείωσης θα εξαρτηθεί από την έκθεση της τρόικας. Κατά τη γερμανική έκδοση των Financial Times (FTD) η «Αγκελα Μέρκελ πιέζει για ελληνική χρεοκοπία» και Γερμανοί κυβερνητικοί αξιωματούχοι δηλώνουν ανώνυμα ότι η κυβέρνηση προωθεί ενεργά την άποψή της. Η αυλαία της ελληνικής τραγωδίας πέφτει, μόνο ένα θαύμα μπορεί να σώσει την Ελλάδα από τη χρεοκοπία, αναφέρεται σε σχόλιο της εφημερίδας.

Εν τω μεταξύ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα επιμένει ότι δεν πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους από αυτή που αποφασίστηκε στις 21 Ιουλίου, σύμφωνα με δηλώσεις αξιωματούχου στο πρακτορείο Bloomberg. Ανακοινώνοντας την αλλαγή ημερομηνίας για τη σύνοδο κορυφής της Ενωμένης Ευρώπης και της Ευρωζώνης, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Χέρμαν Βαν Ρομπέι, για πρώτη φορά συνέδεσε ευθέως τη βιωσιμότητα του ελληνικού δημοσίου χρέους, την επανακεφαλαιοποίηση τραπεζών και την περαιτέρω ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF). Ο νέος εκπρόσωπος της Γερμανίας στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα,

Γιοργκ Ασμουσεν, δήλωσε χθες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι το συνολικό πακέτο για την αντιμετώπιση της κρίσης της Ευρωζώνης πρέπει να περιλαμβάνει μια «αξιόπιστη» λύση για την Ελλάδα, ισχυρότερη οικονομικά διακυβέρνηση και ενίσχυση του EFSF, χωρίς όμως παροχή ρευστότητας από την EKT.

Ο Γκέρχαρντ Σρέντερ
Ο πρώην καγκελάριος της Γερμανίας, Γκέρχαρντ Σρέντερ, γράφει στην FTD ότι η Ευρώπη, μόνο ενωμένη μπορεί να αντέξει στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, ενώ για την Ελλάδα εκτιμά ότι η μόνη διέξοδος είναι μεγάλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και μερική αναδιάρθρωση χρέους κατά περίπου 50%.

Ο δε πρόεδρος της Κομισιόν, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, αναφερόμενος στην είσοδο της Ελλάδας στο ευρώ το 1999, υποστήριξε ότι η Επιτροπή είχε προειδοποιήσει ότι δεν πληρούσε τα κριτήρια ένταξης, αλλά «ασκήθηκε τεράστια πολιτική πίεση από τα κράτη-μέλη για την εισδοχή της». Εν τω μεταξύ, η Moody's εκτιμά ότι μια ανεξέλεγκτη χρεοκοπία της Ελλάδας θα πλήξει πρώτα την Πορτογαλία και στη συνέχεια είναι πιθανό να επεκταθεί στην υπόλοιπη Ευρωζώνη.

Κινητοποίηση Ι. Παπανδρέου μετά την κριτική

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Ανσυχία επικρατεί στην Αθήνα για τις συζητήσεις που διεξάγονται ερήμην της κυβέρνησης για το πρόβλημα του ελληνικού δημοσίου χρέους.

Οι επαφές των κ.κ. Αγκελα Μέρκελ και Νικολά Σαρκοζί δίχως καν την παρουσία κάποιου θεσμικού συνομιλητή από την Ε.Ε., εντείνει την ανσυχία για τις διεργασίες, οι οποίες μπορεί να βρίσκονται σε εξέλιξη. Η ελληνική πλευρά πάντως, παρότι δεν αποκλείει μεγαλύτερο «κούρεμα» σε εθελοντική βάση, αντιλαμβάνεται ότι η Γερμανία πιέζει για

ου η χώρα πιθανότατα οδηγείται σε «κούρεμα» του χρέους, που θα φτάνει ενδεχομένως το 50%.

Στο Μέγαρο Μαξίμου ανησυχούν επίσης για την κακή εικόνα που μεταδόθηκε τις τελευταίες ημέρες σχετικά με τη συμμετοχή ή όχι της χώρας στις συζητήσεις για το χρέος. Ο πρωθυπουργός εμφανιζόταν αμέτοχος τη στιγμή που οι κ.κ. Μέρκελ και Σαρκοζί συζητούσαν ερήμην του για το ελληνικό πρόβλημα. Το ταξίδι του κ. Γ. Παπανδρέου στις Βρυξέλλες, όπου θα συναντήσει το πρωί της Πέμπτης τον κ. Χέρμαν Βαν Ρομπέι (μίλησαν και χθες τηλεφωνικά) έχει και αυτόν τον χαρακτήρα, δηλαδή να δείξει ότι η κυβέρνηση συνδιαμορφώνει τις εξελίξεις. Για συμμετοχή της Ελλάδας σε όλες τις διεργασίες έκανε λόγο χθες και ο κ. Βενιζέλος, ο οποίος αμέσως μετά το ραντεβού με την τρόικα μετέβη στη Βουλή όπου και ενημέρωσε τον πρωθυπουργό.

Στο επικοινωνιακό επίπεδο υπάρχει επίσης ανσυχία για την εμφάνιση της αίσθησης ότι οι εκπρόσωποι της τρόικας πρακτικά διαχειρίζονται τις τυχές της χώρας. Στο περιβάλλον του κ. Παπανδρέου είναι εξοργισμένοι με τα σενάρια που διακινούνται περί σκέψεων για «απόδραση» από την πρωθυπουργία. Στο εσωτερικό πάντως ο κ. Παπανδρέου προετοιμάζεται για τη συνέχιση των ασκήσεων ισορροπίας στο πλαίσιο της Κυβερνητικής Επιτροπής, αλλά και της Κ.Ο.

Σήμερα θα δει κατ' ιδίαν τους κ.κ. Ανδρ. Λοβέρδου, Άννα Διαμαντοπούλου, Κ. Σκανδαλίδη, Χ. Καστανίδη και Ιω. Παγκούρη. Τις κατά μόνας συναντήσεις, ως αδιάδοτο στον φόβο του κ. Παπανδρέου ότι οι διαρροές είναι ανεξέλεγκτες, είχαν εισπληθεί οι κ. Σκανδαλίδης και Λοβέρδος, ιδίως μετά τις διαμαρτυρίες πολλών για έλλειψη ενημέρωσης στην Κυβερνητική της προηγούμενης εβδομάδας.

Συναντάται με τον κ. Ρομπέι, ενώ στην Αθήνα είναι έκδηλη η ανσυχία για το έλλειμμα ενημέρωσης.

«κούρεμα» της τάξης του 50%, που βεβαίως δεν θα είναι εθελοντικό, οπότε επιζητεί την εξασφάλιση δύο βασικών προϋποθέσεων:

Πρώτον της κεφαλαιοποίησης τραπεζών και ασφαλιστικών ταμείων, ώστε να μην καταρρεύσει η οικονομία.

Δεύτερον -δεδομένου ότι η Ελλάδα θα μείνει για πολλά χρόνια εκτός αγορών- να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη χρηματοδότηση από τους δανειστές μας, προκειμένου να εξυπηρετούνται τόκοι αλλά και οι ανάγκες λειτουργίας που προκύπτουν.

Κατά τα λοιπά, τα δεδομένα που δημιουργεί η διαφαινόμενη επέκταση του «κουρέματος» στο ελληνικό χρέος πάνω από το όριο που είχε προβλεφθεί από τη συμφωνία της 21ης Ιουλίου προβληματίζουν το Μαξίμου, για μια σειρά από περισσότερο ή λιγότερο εμφανείς λόγους. Κατ' αρχήν θα ήταν δύσκολο η κυβέρνηση να εζηγήσει γιατί μετά 20 μήνες εφαρμογής του Μνημονίου

Η Γερμανίδα καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ και ο Γάλλος πρόεδρος Νικολά Σαρκοζί, μετά τη συνάντησή τους το βράδυ της Κυριακής στο Βερολίνο, δήλωσαν σαφώς ότι θα διατυπώσουν ένα «συνολική και βιώσιμη» στρατηγική για το ελληνικό χρέος.

Αρνητικό το Μαξίμο σε Συμβούλιο Αρχηγών

Μέσω τηλεφώνου ή σε κατ' ιδίαν ραντεβού με τον πρωθυπουργό θα ενημερωθούν τις επόμενες ημέρες οι αρχηγοί των κοινοβουλευτικών κομμάτων για τις διεργασίες που αφορούν τις συζητήσεις που γίνονται ενόψει της Συνόδου Κορυφής. Εκείνο που αποκλείει η κυβέρνηση είναι η εκ νέου σύγκληση του Συμβουλίου Πολιτικών Αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρα-

τίας. Ο κ. Η. Μόσιαλος περιορίστηκε χθες να πει ότι «η ελληνική κυβέρνηση πάντα ενημερώνει για κρίσιμα θέματα, που αφορούν την πορεία της χώρας σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, όλους τους αρμόδιους πολιτικούς φορείς. Εμείς είμαστε πάντα ανοικτοί σε κινήσεις ενημέρωσης». Ο χρόνος για τις επικοινωνίες με τους πολιτικούς αρχηγούς δεν έχει ακόμη προσδιο-

ριστεί και με δεδομένο ότι η Σύνοδος Κορυφής μετατέθηκε για τις 23 Οκτωβρίου (αντί της 17ης/18ης) είναι πιθανόν να επιδιωχθούν την επόμενη εβδομάδα. Σημειώνεται, πάντως, ότι υπάρχει και η άποψη μερίδας κυβερνητικών που αμφισβητούν την αναγκαιότητα των κινήσεων αυτών, με βασικό επιχείρημα τη στάση του κ. Α. Σαμαρά έναντι κάθε πρωθυπουργικής κρούσης.

«Οι Έλληνες πρέπει να φύγουν από το ευρώ», δηλώνει ο Ισινγκ

«Οι Έλληνες πρέπει να φύγουν από το ευρώ», λέει ο πρώτος, ο δεύτερος διαφωνεί: μία αντιπαράθεση μεταξύ του πρώην επικεφαλής οικονομολόγου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Οτμαρ Ισινγκ και του Γερμανού υπουργού Οικονομικών της χώρας, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, για τις προοπτικές της Ελλάδας φιλοξένησε στο κυριακάτικο της φύλλο η έγκυρη γερμανική εφημερίδα Frankfurter Allgemeine. Αμφότεροι ανήκουν στην ίδια γενιά και τρέφουν μεγάλη εκτίμηση ο ένας για τον άλλο.

Στο ζήτημα της Ελλάδας όμως οι απόψεις τους είναι εκ διαμέτρου αντίθετες. «Πρέπει να λύσουμε τα προβλήματα της Ευρωζώνης χωρίς να πρέπει να εγκαταλείψουμε μια χώρα την Ευρωζώνη», λέει κατηγορηματικά ο Σόιμπλε. «Πιστεύω ότι η Ευρωζώνη πρέπει να λειτουργεί ως λέσχη. Όταν ένα μέλος παραβιάζει συστηματικά τους κανόνες, τότε θα πρέπει να υπάρχει ως ύστατη λύση η αποπομπή ενός

Ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας διαφωνεί με τον πρώην επικεφαλής οικονομολόγο της EKT.

τέτοιου μέλους από τη λέσχη», απαντά από την πλευρά του ο Ισινγκ και προσθέτει: «Φυσικά η Ελλάδα πρέπει μόνη της να αποφασίσει τι πρωτοβουλίες θα αναλάβει, όταν δεν θα λαμβάνει πλέον χρήματα και το κράτος θα έχει de facto χρεοκοπήσει. Ποιο κούρεμα θα ακολουθήσει, είναι μια κυρίαρχη απόφαση των Ελλήνων».

Ο ιδιωτικός τομέας

Ο Σόιμπλε κάνει λόγο για «μείωση του χρέους με συμμετοχή ιδιωτικού τομέα, σε τι ποσοστό, θα το δούμε, όταν ολοκληρωθεί η έκθεση της τρόικας. Ίσως το ποσοστό από το οποίο ξεκινήσαμε ήταν τελικά πολύ μικρό», παρα-

«Η έξοδος της Ελλάδας από την Ευρωζώνη θα ήταν η χειρότερη λύση», προειδοποιεί ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε.

δέχεται. «Για μένα είναι σαφές, η Ελλάδα δεν μπορεί να εξυπηρετήσει το χρέος της», υπογραμμίζει ο Ισινγκ. «Αναρωτιέμαι από πού προέρχεται η αισιοδοξία για ανάπτυξη», λέει και συνεχίζει: «Χρειαζόμαστε ένα κούρεμα του

λάχιστον 50%. Αυτό που είναι αδύνατο είναι να συνεχίσει η Ελλάδα να αναχρηματοδοτείται από την EKT. Γιατί αυτό θα μπορούσε να πυροδοτήσει νέους κινδύνους μετάδοσης. Όλες οι προσπάθειες μεταρρυθμίσεων των υ-

πολοίπων χωρών, συμπεριλαμβανομένης της Ιρλανδίας, θα κατέρρεαν από τη μια στιγμή στην άλλη. Γιατί είναι δύσκολο να ζητάς από ένα λαό μεταρρυθμίσεις και περικοπές όταν όλα μπορούν να γίνουν απλούστερα, με ένα haircut». «Όλα θα εξαρτηθούν από τους ιδιώτες πιστωτές που θα συμμετάσχουν, όπως έχουμε ήδη συμφωνήσει από τον Ιούλιο, αν και τότε τα ποσοστά ήταν σαφώς χαμηλότερα. Ωστόσο, είναι ξεκάθαρο ότι το κούρεμα προϋποθέτει συγκεκριμένους όρους, μόνο αν εκπληρωθούν αυτοί οι όροι, θα μπορούσαμε να βοηθήσουμε», επιμένει ο Σόιμπλε.

«Η έξοδος της Ελλάδας από την Ευρωζώνη θα ήταν η χειρότερη λύση. Θα προκαλούσαν σοβαρές αναταράξεις στις αγορές. Ταυτόχρονα υπάρχει ο κίνδυνος να μεταδοθεί η κρίση σε ολόκληρη την Ευρώπη και την παγκόσμια οικονομία», προειδοποιεί ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών.

Ε. Κ.

REUTERS

Βενιζέλος: «Επιστροφή στο 2004»

Χαμπλότερο επίπεδο διαβίωσης προανήγγελε ο υπουργός

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ**

Η κυβέρνηση, υπό τον ασφυκτικό έλεγχο της τρόικας σχεδιάζει τα δημοσιονομικά της για τα προσεχή έτη, προγραμματίζε νέα μέτρα περιορισμού των δαπανών εντός του επομένου έτους με «ριζοσπαστικό τρόπο», και εκφράζει την ελπίδα να μην επιδεινωθεί το κλίμα. Αυτό προκύπτει από την τοποθέτηση, χθες στη Βουλή, του κ. Ευ. Βενιζέλου σε συνεδρίαση της Επιτροπής Οικονομικών με θέμα το προσχέδιο του προϋπολογισμού. Μια συνεδρίαση, η οποία χαρακτηρίστηκε από την εξαιρετικά ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα, τη σφοδρότατη επίθεση του αντιπροέδρου της κυβέρνησης και υπουργού Οικονομικών κατά της Ν.Δ. και του κ. Α. Σαμαρά, το νέο οξύτατο φραστικό επεισόδιο με πρωταγωνιστές την κ. Βάσω Παπανδρέου και τον κ. Μαν. Κεφαλογιάννη, όπως επίσης και τα νέα σκληρά μηνύματα που στέλνουν οι πράσινοι βουλευτές προς τους υπουργούς: «Πρέπει να καταλάβει η κυβέρνηση ότι έχει υπερβεί τα όρια νομιμοποίησης» ως προς τα μέτρα που λαμβάνει, είπε χαρακτηριστικά ο κ. Μ. Ανδρουλάκης.

Μέσα σε όλα αυτά, ήρθε και ο κ. Δημ. Κουσελάς να δηλώσει ότι ουδέποτε είπε πως διέθετε ως πρώην υφυπουργός λίστα με μεγαλοφειλέτες προς το Δημόσιο! «Δυστυχώς τα εισοδήματα, το επίπεδο ζωής λόγω της ύφεσης η οποία σφραγίστηκε στο τέλος του 2012 θα έχει φθάσει στο -15%, γυ-

ρίζουμε πίσω, στα δεδομένα του 2004», είπε μεταξύ άλλων ο κ. Βενιζέλος. «Η κατάσταση είναι επικίνδυνη και αβέβαιη», σημείωσε. Αναφερόμενος στις σχεδόν ολοκληρωμένες πλέον διαπραγματεύσεις με την τρόικα, αφού σημείωσε ότι «απομένουν προς διερεύνηση ορισμένα τεχνικά ζητήματα», συνέχισε: «Προχωρήσαμε πολύ και τις συζητήσεις για τα έτη 2013-2014 και είναι προφανές ότι πρέπει το 2012 να κάνουμε μια πιο ριζοσπαστική προσέγγιση των δημοσίων δαπανών, προκειμένου να βρούμε τους αναγκαίους πόρους, όχι με επιβολή νέων εισπρακτικών μέτρων, αλλά με περικοπή δαπανών».

Στο σημείο αυτό τόνισε ότι «αν δεν εφαρμοστεί κάποιο σχήμα το οποίο να έχει την αναγκαία ορθολογικότητα, το κόστος εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους από 12 δισ. που ήταν το 2009 θα ξεπεράσει τα 18 δισ.». Υπό αυτό το πρίσμα, πρόσθεσε πως αναμένει η κυβέρνηση «ένα PSI plus, ένα σχήμα συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα, ένα συνολικό πακέτο το οποίο θα είναι πολύ καλύτερο από αυτό που είχε αρχικά σχεδιαστεί».

Επίθεση σε Ν.Δ.

Και έκλεισε την ομιλία του, με μια σκληρή επίθεση στην αξιωματική αντιπολίτευση κατηγορώντας τόσο τη σημερινή όσο και την προηγούμενη ηγεσία της Ν.Δ. ότι αποκρύπτει την αλήθεια από τον λαό. «Συνιστά πολιτικό θράσος να εμφανίζεται ως λύση

Ο υπουργός Οικονομικών κ. Ευ. Βενιζέλος, αναφερόμενος στις σχεδόν ολοκληρωμένες πλέον διαπραγματεύσεις με την τρόικα, διευκρίνισε ότι «απομένουν προς διερεύνηση ορισμένα τεχνικά ζητήματα».

Εντονο φραστικό επεισόδιο μεταξύ της κ. Βάσως Παπανδρέου και του κ. Μ. Κεφαλογιάννη.

στο πρόβλημα η Ν.Δ.», είπε και σημείωσε ότι ο κ. Καραμανλής γνώρισε από την ευρωπαϊκή ηγεσία το δημοσιονομικό πρόβλημα που αντιμετώπιζε η Ελλάδα, αλλά δεν πληροφόρησε ποτέ ούτε τη Βουλή ούτε τον λαό. Ζήτησε δε από τον κ. Σαμαρά να αποκαλύψει το περιεχόμενο των συζητήσεων που έχει με το ΕΛΚ και την τρόικα.

Οι αναφορές αυτές του κ. Βενιζέλου προκάλεσαν έντονες αντιδράσεις και αποδοκιμασίες από πλευράς των βουλευτών της Ν.Δ. Περισσότερο έντονα απ' όλους διαμαρτυρήθηκε ο κ. Μ. Κεφαλογιάννης προκαλώντας με τη σειρά του την αποδοκιμασία της προέδρου της Επιτροπής κ. Βάσως Παπανδρέου: «Να είστε σοβαροί» της είπε ο κ. Κεφαλογιάννης. «Τραμπούκος σαν κι εσένα δεν πρόκειται να γίνω», απάντησε η κ. Παπανδρέου, ενώ απομακρυνόμενη του μικροφώνου, σύμφωνα με μη διαφευσθείσα από την ίδια δημόσια καταγγελία του κ. Κεφαλογιάννη, του είπε: «Δεν πας στο διάολο ρε μ...». «Με εξύβρισε κυδαία» είπε ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος της Ν.Δ.

«Κανένας δεν σε παίρνει στα σοβαρά» ανταπάντησε η κ. Παπανδρέου και η συνεδρίαση διακόπηκε για 10 λεπτά, προκειμένου να προηγηθούν τα πράγματα. Λίγη ώρα αργότερα, ο κ. Ανδρουλάκης πρώτος εκ των πράσινων βουλευτών που επέκριναν την κυβέρνηση για επιλογές και χειρισμούς, είπε πως πρέπει η Βουλή με ψήφισμά της να απευθυνθεί προς ευρωπαϊκά Κοινοβούλια και λαούς να καταγράψει την ελληνική αγωνία για τη λάθος πορεία που έχουν εξαναγκάσει τη χώρα μας να ακολουθήσει. Κριτικά στάθηκαν στη συνέχεια και άλλοι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ (Τόνια Αντωνίου, Μιχ. Τζελέπης, Μιχ. Κατρίνης, Λεων. Γρηγοράκος κ.ά.).

Αντιδρούν σε αλλαγές στα εργασιακά βουλευτές ΠΑΣΟΚ

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ**

Το ενδεχόμενο να επιβάλει η τρόικα και τη μείωση των κατώτατων αμοιβών μέσω της κατάργησης της Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας φάνηκε χθες ότι μπορεί να αποδειχθεί η σταγόνα που θα ξεχειλίσει το ποτήρι της αντοχής της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΠΑΣΟΚ.

Στο άκουσμα και μόνον της είδοσης ότι το επίμαχο ζήτημα παραμένει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, αρκετοί βουλευτές έλεγαν στη Βουλή ότι αυτή τη φορά το εννοούν πως δεν προτιμάται να ψηφισουν μια τέτοια πρόταση, ενώ ενδεικτικά η κ. Τόνια Αντωνίου αναρωτήθηκε ποιοι θα είναι αυτοί, άραγε, που θα συναίνεσουν, αφού θα γίνουν με Ινδία σε επίπεδο μισθών, να

μεταβληθούμε και σε Πακιστάν σε ό,τι αφορά τις εργασιακές σχέσεις... Σημειώθηκε, δε, ότι ακόμη και ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Χρ. Πρωτόπαπας ξεκαθάρισε χθες στην «Κ» πως «για μας τους βουλευτές δεν νοείται να καταργηθεί η Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας ακόμη και μέσα στις νέες δυσμενείς συνθήκες». Υπονόησε έτσι ότι ήδη με τις ρυθμίσεις της μερικής απασχόλησης και των εκ περιτροπής συμβάσεων εργασίας το ΠΑΣΟΚ έχει βάλει πάρα πολύ νερό στο κρασί και ότι μια πρόταση που αφίνει ανυπεράσπιστους ακόμη και όσους παίρνουν σήμερα την κατώτατη συμφωνηθείσα αμοιβή μεταξύ των κοινωνικών εταίρων δεν θα περάσει...

Υποστηρίζουν πως δεν πρόκειται να γίνει δεκτή η απαίτηση της τρόικας για περαιτέρω μείωση του κατώτατου μισθού.

Το επίμαχο ζήτημα ήρθε να φορτίσει ακόμη περισσότερο το βαρύ κλίμα που είχε δημιουργήσει στην Κοινοβουλευτική Ομάδα της πολυνομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών. Το οποίο, σημειωτέον, κάποιοι βουλευτές, όπως οι κ. Λούκα Κατσέλη και Κατερίνα Μπατζέλη, είχαν ήδη αφήσει να εννοηθεί ότι δεν προτίθεται να ψηφίσουν άνευ συγκεκριμένων αλλαγών διασφάλισης των εργαζομένων. «Εγώ δεν προτίθεται να

ψηφίσω οποιαδήποτε ρύθμιση καταργεί βασικά εργασιακά δικαιώματα, που ανατρέπουν θεσμούς και κεκτημένα των τελευταίων δύο δεκαετιών», προειδοποίησε η κ. Κατσέλη, ενώ και η κ. Μπατζέλη τόνισε ότι διαφωνεί καθέτως με τις προωθούμενες αλλαγές εις βάρος των εργαζομένων αν αυτές δεν συνοδευσθούν με μέτρα ενίσχυσής τους, όπως π.χ. η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών. Υπενθύμισε, μάλιστα, ότι ήδη από τη Σύνοδο Κορυφής της 25ης Μαρτίου είχε διαφανεί η πιθανότητα εξομάλυνσης των συμβάσεων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα και κάλεσε την κυβέρνηση να μην είναι εκείνη που θα καταστήσει τη χώρα πειραματόζωο, υποστηρίζοντας ότι ένα τέτοιο μέτρο δεν θα περνούσε σε κανένα ευρωπαϊκό κράτος.

Πέραν ωστόσο των βουλευτών, υπενθυμίζεται ότι ακόμη και υπουργοί έχουν σε ανύποπτο χρόνο εκφράσει την κάθετη αντίθεσή τους με τη πρόθεση της τρόικας να καταργήσει ακόμη και τις καλύτερες αμοιβές. Μόλις την προηγούμενη εβδομάδα ο κ. Χαρ. Καστανίδης είχε χαρακτηρίσει ένα τέτοιο ενδεχόμενο «άμετρον εξαθλίωση του πολιτικού μας συστήματος», υπενθυμίζοντας ότι η Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα. Ο ίδιος, μάλιστα, είχε ταυτίσει ένα τέτοιο μέτρο με απειλή «μείωσης του βιοτικού επιπέδου του ελληνικού λαού σε πρωτόγονωρα επίπεδα» και είχε υπογραμμίζει πως πίσω από την επιφανή πρόταση της τρόικας βρίσκονται «μια πολιτική παράγοντες της χώρας».

Ο Περισσός τιμά τα 70 έτη από την ίδρυση του ΕΑΜ

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**

Τα 70 χρόνια από την ίδρυση του ΕΑΜ θα τιμήσει το ΚΚΕ. Η εκδήλωση έρχεται αμέσως μετά τις αποκαταστάσεις των Ζαχαριάδη, Βαθούδη και Βελουκιώτη και ενδεικτικό της σημασίας, την οποία η αποδοχή στον Περισσό είναι ότι την κεντρική ομιλία θα εκφωνήσει η κ. Αλέκα Παπαρήγα. Αν και η εκδήλωση συνδιοργανώνεται από την Κ.Ε. του ΚΚΕ μαζί με την Πανελλήνια Ένωση Αγώνιστων Εθνικής Αντίστασης και Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας και θα έχει και επετειακό χαρακτήρα, θεωρείται πιθανό ότι η κ. Παπαρήγα θα χρησιμοποιήσει αυτό το βήμα για ναβάλει τα πράγματα στη θέση τους, σε ό,τι αφορά τη στάση του ΚΚΕ απέναντι στον συνασπισμό εξουσίας που προτείνει ο πρόεδρος του ΣΥΝ, κ. Αλ. Τσίπρας, και κυρίως απέναντι στις συνεχείς επικλήσεις του ΕΑΜ ως προτύπου για μια αντιμνημονιακή συνεργασία. Το ΚΚΕ είναι απολύτως αντίθετο σε μια συνεργασία όπως την προτείνει ο κ. Τσίπρας. Ο Περισσός, μάλιστα, ουδέποτε έκρυψε ότι θεωρεί την επίκληση του ΕΑΜ, ως παραδείγματος από τον κ. Τσίπρα, τουλάχιστον ενοχλητική: δεν είναι τυχαίο ότι πρόσφατα ο εκπρόσω-

πος του κόμματος Π. Μεντρέκας προχώρησε σε οξεία επίθεση κατά του κ. Τσίπρα για το θέμα αυτό, κατηγορώντας τον για διαστρέβλωση της ιστορίας των ΚΚΕ και του εργατικού κινήματος. Ο κ. Μεντρέκας, μάλιστα, είχε κανει τότε αναφορά στο ΕΑΜ και τα πεπραγμένα του και αντιπαραβολή με τα όσα υποστηρίζει η Κουμουνδούρου και ο κ. Τσίπρας. Όπως είπε ο κ. Μεντρέκας, «το ΕΑΜ και ο ΕΛΑΣ δεν έγιναν για να υπερασπιστούν αρχές και αξίες τύπου Μάστριχ, ΟΝΕ και ευρώ. Για να υπαρκθεί το ΕΑΜ και ο ΕΛΑΣ πρωτοστάτησε το ΚΚΕ και με το αίμα και τη δράση του ανθρώπινου και συσπείρωσε τον λαό».

Την Τετάρτη

Η εκδήλωση που θα γίνει την Τετάρτη θα πραγματοποιηθεί στην αίθουσα Συνεδρίων, στην έδρα της Κ.Ε. του ΚΚΕ, στον Περισσό. Χαιρετισμό θα απευθύνει ο πρόεδρος των Αγώνιστων της Αντίστασης και του ΔΣΕ Χρ. Τσιτνιζλάνης. Στην εκδήλωση θα υπάρχει καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τραγούδια της Αντίστασης από το μουσικό συγκρότημα του Στέφανου Ψαραδάκου, ενώ κείμενα θα διαβάσουν οι ηθοποιοί Β. Κολοβίτης και Λίλα Καφαντάρη.

Προεξοφλείται το «κούρεμα» χρέους

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**

Προεξοφλούν τα κόμματα της ελάσσονος αντιπολίτευσης της Αριστεράς ότι επικείται μεγάλο κούρεμα του ελληνικού χρέους, όπως προκύπτει από τις τοποθετήσεις τους. Ανατροπή της κυβερνητικής πολιτικής ζητούν ΚΚΕ και ΣΥΡΙΖΑ, ενώ ο πρόεδρος του ΛΑΟΣ κ. Γ. Καρατζαφέρης ζήτησε τη σύσταση οικονομικής κυβέρνησης.

Η γενική γραμματέας του ΚΚΕ κ. Αλέκα Παπαρήγα τόνισε πως αποδείχτηκε ότι «ο λαός δεν έπρεπε να μπει στο δίλημμα χρεοκοπία ή μέτρα, ή στο αν δεχθεί μέτρα δεν θα 'χω τη χρεοκοπία, γιατί τα μέτρα προηγήθηκαν της χρεοκοπίας». Σημείωσε, μάλιστα, πως το «κούρεμα», έως και 60%, θα εξελιχθεί διαφορετικά για το κεφάλαιο, τις επιχειρήσεις και τις τράπεζες και διαφορετικά για τον λαό» και τον κάλεσε ναβάλει πλώρα για την ανατροπή της κατάστασης «όχι μόνο της κυβέρνησης, αλλά και συνολικά αυτής της πολιτικής».

Ο πρόεδρος του ΛΑΟΣ κ. Γ. Καρατζαφέρης τάχτηκε εναντίον του κουρέματος και ζήτησε τη σύσταση οικονομικής κυβέρνησης. Μιλώντας στον ραδιοσταθμό Real fm δήλωσε ότι «απαλλάσσει την εθνική μας κυριαρχία και πρόσθεσε: «Πρέπει να σχη-

ματίσουμε μια οικονομική κυβέρνηση, με μια προσωπικότητα για πρωθυπουργό -την οποία και πρέπει να την βρούμε- και αφούβάλουμε την Ελλάδα σε τροχιά ανάκαμψης, αφού μπουν όλα στη σειρά τους, μετά πάμε σε εκλογές με προέμια».

Ο ΣΥΝ σε ανακοίνωσή του τονίζει ότι «οι δυνάμεις που κυβερνούν την Ε.Ε. παραμένουν

Από ΚΚΕ και ΣΥΡΙΖΑ – Ο ΛΑΟΣ ζητεί οικονομική και κυβέρνηση έκτακτης ανάγκης η ΔΗ.ΣΥ.

προσπλημένες αποκλειστικά στη διάσωση των τραπεζών και σχεδιάζουν ένα «κούρεμα» του χρέους της Ελλάδας που θα συνοδεύεται με ακόμα πιο σκληρά μέτρα για τους εργαζομένους».

Ο ΣΥΝ προσθέτει ότι η συζήτηση για την «ελεγχόμενη χρεοκοπία της Ελλάδας» δείχνει τη χρεοκοπία της νεοφιλελεύθερης πολιτικής και καταλήγει ότι χρειάζεται «ανάπτυξη των κινήματων των εργαζομένων, των νέων, όλων όσους πλήττει αυτή η πολιτική, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να ανατραπεί

αυτή η πολιτική». Ο πρόεδρος της Δημοκρατικής Αριστεράς κ. Φ. Κουβέλης ζήτησε πολιτική λύση για την κρίση χρέους της χώρας. «Η Ευρώπη βρίσκεται σε κρίση και αναμφισβήτητη αυτή η πολιτική κρίση της Ευρώπης διαμορφώνει ένα εξαιρετικά δυσμενές περιβάλλον για την Ελλάδα» είπε, ενώ πρόσθεσε ότι «θα πρέπει να διεκδικηθεί πολιτική λύση για την κρίση χρέους της χώρας. Μια κρίση χρέους που πια είναι γενικευμένη. Η Ευρώπη ή θα πορευτεί πολιτικά ενοποιημένη απασκώντας επί της ουσίας την οικονομική διακυβέρνηση ή θα αρχίζει να μετράει τις διαστάσεις της», κατέληξε ο κ. Κουβέλης.

Υπέρ της σύστασης κυβέρνησης έκτακτης ανάγκης τάχθηκε εκ νέου η Δημοκρατική Συμμαχία της κ. Ντόρας Μπακογιάννη, που εξαπέλυσε επίθεση στα δύο μεγάλα κόμματα. Σε ανακοίνωση η ΔΗΣΥ τονίζει ότι «οι ηγεσίες του ΠΑΣΟΚ και της Ν.Δ. συνεχίζουν να λειτουργούν με τον ίδιο παλαιόκομματικό τρόπο που μας οδήγησε ως την καταστροφή» και τις κατηγορεί ότι «αρνούνται να προφανή που είναι η κυβέρνηση έκτακτης ανάγκης». Κατά τη Δημοκρατική Συμμαχία «τη λύση θα πρέπει να δώσει ο λαός, για να επιβάλει την κυβέρνηση έκτακτης ανάγκης».

Στην Ελλάδα τον Δεκέμβριο ο Τζο Μπάιντεν

Επίσκεψη στην Ελλάδα πρόκειται να πραγματοποιήσει στις αρχές Δεκεμβρίου ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ Τζο Μπάιντεν, όπως ανακοίνωσε χθες το γραφείο του Έλληνα πρωθυπουργού. Ο κ. Παπανδρέου και Μπάιντεν, που συνδέονται αλλωστε και με προσωπική φιλία, αναμένεται να έχουν συνάντηση στο Μέγαρο Μαξίμου στις 5 Δεκεμβρίου, με τις εξελίξεις στην οικονομία να βρίσκονται -αυτονόματα- στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος.

Οι δύο άνδρες είχαν συναντηθεί και στις 22 Σεπτεμβρίου του 2010, όταν ο Έλληνας πρωθυπουργός πραγματοποιήσε ταξίδι-αστραπή από τη Νέα Υόρκη, όπου βρίσκόταν για τη Σύνοδο του ΟΗΕ, στην Ουάσινγκτον. Ο Αμερικανός αντιπρόεδρος είχε, τότε, παράσχει πολιτική στήριξη στην Ελλάδα, δηλώνοντας εντυπωσιασμένος για τις προσπάθειες που καταβάλλει η κυβέρνηση και ο λαός της χώρας. Αλλωστε, ο κ. Μπάιντεν διατηρεί πολυχρόνη σχέση με την ελληνική ομογένεια, ενώ -ως μέλος της επιτροπής εξωτερικών υποθέσεων της Γερουσίας- έχει προσφέρει στήριξη και κατανόηση στις ελληνικές θέσεις.

Πάνη της οικονομικής κρίσης, στο τραπέζι των συνομιλιών μεταξύ των κ. Παπανδρέου και Μπάιντεν αναμένεται να βρεθούν και τα εθνικά θέματα, σε μία περίοδο μάλιστα που η κατάσταση στην ανατολική Μεσόγειο είναι τεταμένη εξαιτίας της επιθετικής στάσης της Αγκυρας, έναντι της Κύπρου και του Ισραήλ, με αφορμή τις έρευνες υδρογονανθράκων στην κυπριακή ΑΟΖ.

Τουρκική παρουσία στην Αν. Μεσόγειο

Της **ΔΡΑΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Αποφασισμένη να διατηρήσει ισχυρή στρατιωτική παρουσία στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου επί μακρόν είναι η Τουρκία, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε χθες η τουρκική φιλοκυβερνητική εφημερίδα «Μπνούγκιουν». Η παραμονή στην περιοχή ισχυρής ναυτικής δύναμης σχετίζεται με τις κυπριακές γεωτρήσεις και την κρίση στις σχέσεις Τουρκίας - Ισραήλ και, προφανώς, εντάσσεται στο σχέδιο «Μπαρμπαρόσα» των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων, που αφορά την απόφαση της Αγκυρας να ενισχύσει και να καταστήσει εμφανή την παρουσία της με πολεμικά πλοία, όπου θεωρεί ότι διατηρεί ζωτικά συμφέροντα, σε μια ακτίνα δράσης μέχρι τον Ινδικό Ωκεανό. Η τουρκική δραστηριότητα δείχνει να απασχολεί έντονα τις ΗΠΑ. Η Wall Street Journal σε χθεσινό δημοσίευσμά της αναφέρει ότι η Αμερικανίδα ΥΠΕΞ Χίλαρι Κλίντον παρενέβη προς Τούρκους αξιωματούχους, ζητώντας να υπαναχωρήσουν από τις απειλές για αποστολή πολεμικών πλοίων στην Κύπρο, επισημαίνοντας τα αμερικανικά συμφέροντα στη γεώτρηση για φυσικό αέριο. Ωστόσο, η «Μπνούγκιουν» αναφέρει ότι η απόφαση της Αγκυρας είναι στην ευρύτερη περιοχή να βρίσκεται διαρκώς τουρκικά πολεμικά πλοία και άνδρες των ειδικών δυνάμεων. Στο πλαίσιο του σχεδιασμού έχουν σταλεί τρεις φρεγάτες, ένα πλοίο επιμελητείας, τρία ελικόπτερα του πολεμικού ναυτικού και μονάδες υποβρυχίων καταδρομών και υποβρυχίσις άμυνας. Η δύναμη θα παραμείνει μέχρι τις 15 Νοεμβρίου, οπότε και θα αντικατασταθεί από τη δεύτερη ομάδα για το διάστημα μέχρι 15 Μαΐου και ο σχεδιασμός ολοκληρώνεται με την τρίτη ομάδα, που θα βρίσκεται στην περιοχή μέχρι τις 15 Αυγούστου 2012.

Εν τω μεταξύ, η Τουρκία συντηρεί κλίμα έντασης με την Ελλάδα. Μετά την επανάλληψη των εμπλοκών τουρκικών μαχητικών με αεροσκάφη της Πολεμικής Αεροπορίας, που τείνουν να γίνουν εκ νέου καθημερινή πρακτική στο Αιγαίο, το περασμένο Σάββατο, έπειτα από διάλειμμα αρκετών μηνών, τουρκική φρεγάτα έφθασε μέχρι το Σούνιο. Η φρεγάτα «Κεράλ Ρέις», η οποία τυπικά πραγματοποιεί αβλαβή διεξέλιξη, διέσχισε ολόκληρο το Αιγαίο, αντί να ακολουθήσει τη τουρκική παράλια για να μεταβεί από τη Ρόδο στα Δαρδανέλλια. Αντ' αυτού, η τουρκική φρεγάτα κατευθύνθηκε νότια της Σαντορίνης, νότια της Μήλου, άλλαξε πορεία βορειοδυτικά προς Σέριφο, ακολουθώντας, εισήλθε στα εθνικά χωρικά ύδατα στην περιοχή μεταξύ Κέας και Κύθνου, για να εξέλθει από το στενό του Καφηρέα, με βόρεια πορεία. Η τουρκική φρεγάτα βρισκόταν υπό στενή παρακολούθηση από πλοίο του Πολεμικού Ναυτικού. Διπλωματικές πηγές αναφέρουν ότι η κλιμάκωση των τουρκικών προκλήσεων προς την Ελλάδα δεν μπορεί να αποκοπεί από τις εξελίξεις στην Κύπρο.

Σύμφωνα με τη φιλοκυβερνητική εφημερίδα «Μπνούγκιουν» θα είναι μακρά λόγω των γεωτρήσεων στην Κύπρο και της κρίσης με Ισραήλ.

Υπέρ της συναίνεσης η Ένωση τ έως βουλευτών

Συστροφή και συνεννόηση των πολιτικών, κοινωνικών και πνευματικών δυνάμεων της χώρας ζητεί η Ένωση των Ελλήνων τ έως βουλευτών και ευρωβουλευτών, με όμοφωνο ψήφισμα της Εκτακτης Γενικής Συνέλευσής της. Στο κείμενο επισημαίνουν την κρίσιμότητα της συγκυρίας, καθώς «το κύρος και η υπόσταση του ελληνικού κράτους και της δημοκρατίας μας διακυβεύονται», ενώ «οι άθλιες σημερινές πιέσεις και οι πανταχόθεν εκπορεύονται, εις βάρος της Ελλάδας, εκβιασμοί, παράλληλα με τα δικά μας παλαιά και νέα λάθη και την εκ μέρους μας ανοχή σε μια μακροχρόνια παρακλιμακώδη συμπεριφορά σε όλους τους τομείς, μας οδηγούν στην απομόνωση μέσα στην Ευρώπη και τον κόσμο και στην ολική καταστροφή». Απευθυνόμενοι προς όλους, τονίζουν: «Αναποκρίβητε στις ιστορικές σας ευθύνες και βοηθήστε τον λαό και τους νεοίους που δοκιμάζονται. Με αίτημα ευθύνης εμπνεύστε την ελπίδα και στηρίξτε τη δημιουργία. Η Ελλάδα πρέπει να σταθεί όρθια με αξιοπρέπεια και περηφάνια σε αυτή τη δοκιμασία». Η Ένωση δημοσιοποίησε, επίσης, επιστολή που είχε απευθύνει ο πρόεδρος της Κ. Πυλαρινός στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κάρολο Παπούλια, στις 29 Μαρτίου 2011, με την οποία του ζήτησε «να απαιτήσει από όλες τις πολιτικές δυνάμεις του τόπου τον άμεσο σχηματισμό κυβέρνησης εθνικής ενότητας και σωτηρίας, υπό την προεδρία του έχοντος την κοινοβουλευτική πλειοψηφία της Βουλής».

Τα σήματα Μορς

Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

Μία είναι η ένσταση σε όσα διαφωτιστικά και λογικά είπε ο εκπρόσωπος της Κομισιόν στην τρोंκα, Matias Mors, στην πολύ ενδιαφέρουσα συνέντευξη που έδωσε στον συνάδελφο Β. Ζήρα και δημοσιεύτηκε στο φύλλο της «Κ» την περασμένη Πέμπτη. Εκείνο το «η ύφεση ήταν βαθύτερη απ' όσο νομίζαμε» που είπε αποτελεί ομολογία ότι «η συνταγή» δεν ήταν ίσως η απόλυτα κατάλληλη για την Ελλάδα, μια χώρα με πάρα πολλές ιδιαιτερότητες, η οποία διαφέρει εντελώς από τις υπόλοιπες της Ευρωζώνης.

Δεν συζητείται το αν καλώς ή κακώς (οπωσδήποτε κακώς) η Ελλάδα δεν είναι μια κανονική ευρωπαϊκή χώρα, αλλά το αν η «συνταγή» είναι η σωστή για την περίπτωση της. Αναμφίβολα, τα εφιαλτικά δημοσιονομικά στοιχεία οδήγησαν τη χώρα στον μηχανισμό στήριξης και στο Μνημόνιο και δεν μπορεί να γίνει συζήτηση για την άμεση αναγκαιότητα των μεταρρυθμίσεων. Όμως, οι μεταρρυθμίσεις μπορούν ίσως να περιστεύουν κάποιες δαπάνες άμεσα, αλλά δεν αποφέρουν άμεσα έσοδα και μάλιστα όταν η διοικητική μηχανή είναι εντελώς διαλυμένη και γενικά διεφθαρμένη.

Η αδυναμία του περιορισμού της φοροδιαφυγής αποτελεί την κορυφαία απόδειξη της ανεπάρκειας των μηχανισμών του κράτους. Επομένως, όταν το μη διαπραγματεύσιμο Μνημόνιο θέτει ως στόχο τη γενναία περιστολή του ελλείμματος σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, οι οριζόντιες περικοπές μισθών και συντάξεων φαντάζουν αναγκαστικές λύσεις, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι έγιναν με σχεδιασμό και δικαιοσύνη από την κυβέρνηση.

Από την άλλη πλευρά, η ύφεση και οι περικοπές μισθών είναι σαφές ότι συμβάλλουν στην αύξηση του ελλείμματος, αφού είναι απαραίτητη η επιδότηση των ασφαλιστικών ταμείων και των ανέργων.

Μπορεί ο κ. Μορς να επισημαίνει ότι η Αθήνα «έχει μεγάλα περιθώρια να επιλέξει τους τρόπους με τους οποίους θέλει να επιτύχει τους στόχους του προϋπολογισμού», αλλά ο παράγοντας του (ελάχιστου) χρόνου παίζει εξαιρετικά σημαντικό ρόλο. Τόσο σημαντικό που να οδηγεί σε μονόδρομους. Αλλωστε, από την αρχή ήταν φανερό ότι οι Έλληνες θα φτωχύνουν και το βιοτικό τους επίπεδο θα πέσει πολύ χαμηλότερα, προκειμένου να μηδενίσουν το έλ-

λειμμα, να γίνει ανταγωνιστική η οικονομία τους, να αρχίσουν να ελαττώνουν το χρέος τους και να εξορθολογίσουν κράτος και κοινωνία. Από τη στιγμή που δεν υπάρχουν δανεικά και οι δανειστές απαιτούν τη μεταμόρφωσή μας, δεν μπορούμε να κάνουμε διαφορετικά. Όλα τα παραπάνω δεν υπονοούν ότι η κυβέρνηση λειτουργεί αποτελεσματικά και δεν έχει ευθύνες που η χώρα φτάνει συνεχώς σε νέα αδιέξοδα. Η αντικειμενική θεώρηση των πραγμάτων όμως δεν είναι δυνατόν να παραβλέψει κάποιες αλήθειες, που ο εκπρόσωπος της Κομισιόν στην τρोंκα είτε δεν τις λαμβάνει υπ' όψιν του είτε δεν θέλει να αναφερθεί σε αυτές. Σε αυτές που αφορούν τη «συνταγή», τον παράγοντα του χρόνου και την πίεση για ταχύτατες προσαρμογές, θα πρέπει να προστεθεί ότι το μόρφωμα της κοινωνίας και του κράτους που δημιουργήσαμε δεν αλλάζει με διορθώσεις, αλλά με γκρέμισμα και ξαναχτίσιμο, κάτι που δεν είναι καθόλου εύκολο. Και από κοντά πρέπει να ομολογηθεί ότι οι αντιδράσεις από διάφορες πλευρές και για διάφορους λόγους δεν επιτρέπουν αισιοδοξία.

Σωστά ο Μ. Μορς δεν αναφέρθηκε στις τεράστιες εσωτερικές αντιδράσεις στην εφαρμογή των μέτρων που αποφασίζονται για να τηρήσει η κυβέρνηση τις δεσμεύσεις της και κυρίως για να παραμείνει η χώρα στην Ευρωζώνη.

Δεν είναι η δουλειά του να αναμειχθεί «στα εσωτερικά» και να τροφοδοτήσει τον λαϊκισμό του λεγόμενου αντιμνημονιακού κύματος (κινήματος, κατά άλλους). Δεν είναι όμως καθόλου απίθανο η Ελλάδα να καταρρεύσει πλήρως, να πτωχεύσει και να καταλήξει στη δραχμή εξαιτίας των ακραίων αντιδράσεων και όχι τόσο για λόγους καθαρά οικονομικούς. Αυτά που γίνονται και σε τόσο έντονο βαθμό, ιδιαίτερα από συντεχνίες του δημόσιου τομέα, δίνουν υπόσταση σε αυτό τον κίνδυνο.

Με λίγα λόγια, κράτος μπορεί να μην έχουμε, αλλά παρακράτος έχουμε. Συγκροτήθηκε και δυνάμωσε στη διάρκεια αρκετών δεκαετιών υπό την κυριαρχία των κρατικοδίαιτων συνδικαλιστών. Ως χθες απομυζούσε το κράτος, το οποίο ταυτόχρονα συνδιοικούσε. Τώρα συγκρούεται ευθέως και θέλει να το υποκαταστήσει, γιατί απειλείται από τα σήματα Μορς της Ευρώπης. Είναι μια θανάσιμη σύγκρουση και, αν το παρακράτος του κρατικοδίαιτου συνδικαλισμού επικρατήσει, η κατάρρευση είναι βέβαιη.